

ZATERDAG  
10 FEBRUARI  
2024

OUDE KERK  
HELVOIRT  
19.00 UUR

OPEN KERK

HELVOIRT

ZESDE ZONDAG DOOR HET JAAR

ZESDE ZONDAG DOOR HET JAAR

Thema:

## Opkomen voor kwetsbare mensen

Komende vieringen Open Kerk:

Zaterdag 24 februari	19 uur	Viering
Zaterdag 9 maart	19 uur	Viering
Zaterdag 23 maart	19 uur	Palmpasen

Voor wie de vieringen van Open Kerk  
mogelijk wil blijven maken:  
NL80 INGB 0006 2320 91  
t.n.v. Open Kerk Helvoirt  
website: [www.openkerkhelvoirt.nl](http://www.openkerkhelvoirt.nl)

VOORAF

Orgelspel

INTREDE

Lied

*Waar woorden om stilte vragen  
en taal in niet-weten verstomt,  
wordt eeuwigheid voelbaar in dagen.  
Waar vrijheid tot spreken komt*

*in huizen van open deuren,  
de warmte van hoop om ons heen,  
kan Gods Woord aan ons gebeuren.  
Als zoekers naar zin bijeen*

*voor 't oog van de wereld verborgen  
hervinden wij ons in een lied  
dat zingt over licht in de morgen  
en zicht op nieuw leven biedt.*

WELKOM

Als je wel eens in het Elisabethziekenhuis, het ETZ, in Tilburg komt, zal het je opvallen dat je daar in de wandelgangen allerlei leuzen kunt lezen over menswaardige zorg. Het ETZ wil een lief ziekenhuis zijn, waar de mens centraal staat en waar de menselijke waardigheid niet verdwijnt achter iemands aandoeningen. Het gaat dus om zorg met hart en ziel. Daar is in onze snel vergrijzende samenleving dringend behoefte aan en de medische wereld gaat daar steeds meer in mee. Het mooie is dat we die vorm van zorg eigenlijk allemaal kunnen opbrengen, want gewoon lief zijn past ieder van ons.

Welkom u allen, vanavond hier bijeen,  
omwille van elkaar in Gods naam.

LIED

*In huizen van open deuren,  
de warmte van hoop om ons heen,  
kan Gods Woord aan ons gebeuren,  
als zoekers naar zin bijeen.*



OPEN KERK

HELVOIRT

## STILTE

- V. In stilte zoeken wij troost bij de Aanwezige,  
die weet wat er in ons leeft.  
In stilte vertrouwen wij ons toe  
aan wat het leven ons brengt.

## SCHULD EN VERGEVING

- V. De nood die wij niet lenigen.  
De helpende hand die wij niet toesteken.  
De troost die wij niet brengen.
- Het recht dat wij niet verschaffen.  
De liefde die we niet tonen.  
De trouw die we niet opbrengen.
- De wonden die wij niet helen.  
Het leven dat we schenden.  
De nieuwe wereld van God  
die wij alsmaar voor ons uitschuiven.
- G. Het zij ons vergeven  
door wie eronder lijden,  
het zij ons vergeven  
door U, onze God en Goed.

## BEZINNING

## Woord en lied

- G. *Dat het mij is gegeven  
in U te aarden,  
Grond van mijn grond.*
- V. Soms wanneer stilte je overkomt,  
vergljdt je tijd in eeuwigheid.
- G. *Dat het mij is gegeven  
in U te aarden,  
Grond van mijn grond.*
- V. Soms wanneer je goed luistert,  
hoor je de hemel in de aarde resoneren.
- G. *Dat het mij is gegeven  
in U te aarden,  
Grond van mijn grond.*
- V. Soms wanneer je diep in jezelf keert,  
staan de doden in je op.

- G. *Dat het mij is gegeven  
in U te aarden,  
Grond van mijn grond.  
Kome wat komt.*

## GEBED

- V. Bidden wij voor hen die stilletjes  
de greep op hun leven verliezen.  
Dat wij hen de weg wijzen  
als zij kunnen gaan dwalen,  
voorzichtig aanvullen wat zij willen zeggen  
als zij niet op woorden kunnen komen.  
Dat wij hen liefdevol  
blijven vergezellen op hun weg  
en hen herinneren aan hun bestaan.
- A. Amen.

## LIED

- K. *Als Gij niet zijt*
- G. *de grond waarop ik sta  
de bron waaruit ik put  
de einder waarheen ik ga –*
- K. *als Gij niet zijt*
- G. *wie ben ik dan  
in tijd en eeuwigheid?*

## LEZING UIT HET BOEK LEVITICUS (13:1-3.45-46)

*In het boek Leviticus staan allerlei voorschriften  
over rein en onrein. Ze worden daar gepresenteerd  
alsof ze van God zelf afkomstig zijn.*

De Eeuwige zei tegen Mozes en Aäron: ‘Als iemand een zwelling, uitslag of een lichte plek op zijn huid heeft die aan huidvraat doet denken, moet hij naar de priester worden gebracht, naar Aäron of een van diens nakomelingen, die de aandoening moet bekijken. Als de priester vaststelt dat het haar op de aangetaste plek wit geworden is en de plek diep in de huid ligt, is het huidvraat en moet de priester de persoon in kwestie onrein verklaren.

Wie lijdt aan een onreine huidziekte moet zijn kleren scheuren, zijn haar los laten hangen, baard en snor bedekken en “Onrein, onrein!” roepen. Zo iemand blijft onrein zolang de aandoening duurt. Als onreine moet hij apart wonen en buiten het kamp verblijven.’

#### LIED

*Onze wereld lijkt verloren  
overspoeld door veel verdriet  
zolang wij elkaar niet horen  
en ‘n mens geen ander ziet;  
maar de wereld zal weer bloeien  
de woestijn wordt vruchtbaar land  
mededogen moet gaan groeien  
in ons hart, in hoofd en hand.*

*Onze wereld wordt Gods aarde  
nergens muren, prikkeldraad  
ieder mens met eigen waarde  
mag er zijn, waar hij ook gaat;  
onze God vraagt om erbarmen  
voor wie bang, ten einde raad,  
vraagt om zich aan ons te warmen  
mensen als ‘n warme haard.*

#### LEZING UIT HET EVANGELIE VOLGENS MARCUS (1:39-45)

In heel Galilea verkondigde Jezus het goede nieuws in de synagogen en dreef hij demonen uit. Nu kwam er ook iemand naar hem toe die door een huidziekte onrein was; hij smeekte Jezus om hulp en zei, terwijl hij op zijn knieën viel: ‘Als u wilt, kunt u mij rein maken.’ Jezus kreeg medelijden, stak zijn hand uit, raakte hem aan en zei: ‘Ik wil het, word rein.’ En meteen verdween zijn ziekte en hij was rein. Jezus stuurde hem weg met de ernstige waarschuwing: ‘Denk erom dat u er met niemand over praat, maar ga u aan de priester laten zien en breng als getuigenis voor de mensen het reinigingsoffer dat Mozes heeft voorgeschreven.’ Maar toen de man vertrokken was, ging hij overal breeduit rondvertellen wat er gebeurd was, waardoor Jezus niet langer openlijk in een stad kon verschijnen, maar op eenzame plaatsen buiten de steden moest blijven. Toch bleven de mensen van alle kanten naar hem toe komen.

#### LIED

*Onze wereld – weg geweest  
door de man van Nazareth –  
kan nog ooit voorgoed genezen  
als wij – op Gods spoor gezet –  
onze harten laten spreken  
en barmhartig zijn als hij  
met ‘t oude zeer gaan breken  
vrij en vredig, zij aan zij.*

#### OVERWEGING

Misschien vindt u de eerste lezing wel een draak van een tekst: wat een hardvochtige en verwerpelijke regels, wat een schande om zo hard op te treden tegen mensen met een huidziekte en ze te verbannen uit het volle leven van de gemeenschap. Dat zouden wij nooit doen. Of toch wel? Want tijdens de Coronacrisis werd ook ons vrije leven ingeperkt door straffe regels: hygiëne en nog eens hygiëne, anderhalve meter afstand houden van elkaar, kwetsbare senioren isoleren en slachtoffers in quarantaine plaatsen. Niets nieuws onder de zon: dat gebeurde tijdens vroegere pandemieën net zo. En als er niet zo snel vaccins waren uitgevonden, zouden er alleen al in Europa ruim een miljoen extra slachtoffers als gevolg van Corona zijn gestorven.

Gelukkig is de lezing uit Leviticus gecombineerd met een verhaal uit Marcus. Deze twee teksten passen bij elkaar, als een hand en een handschoen. We horen hier hoe iemand met een huidziekte eeuwenoude regels uit Leviticus overtreedt door recht op Jezus af te lopen. In plaats van te roepen: ‘Onrein, onrein!’, roept hij iets heel anders: ‘Als u wilt, kunt u mij reinigen.’ Ook Jezus gaat tegen de regels in door de man aan te raken: hij wordt geraakt door de ander en raakt die ander aan. Juist dat contact van huid op huid werkt genezend. Met een simpel gebaar en een enkel woord bevrijdt Jezus de man uit zijn isolement: hij ziet de zieke voor vol aan en hij heeft oog voor de mens achter de patiënt. Juist zo’n ontmoeting van mens tot mens kan alle wonden helen. Aandacht voor de ander is het beste medicijn.

Verrassend is ook dat Jezus de toentertijd gebruikelijke procedure wel degelijk in acht neemt: de man moet door de priester laten vaststellen dat

hij werkelijk genezen is en dan kan hij weer in de gemeenschap worden opgenomen en weer gaan deelnemen aan de rituelen en gebeden op het tempelplein.

### *Orgelspel*

Als je leven kantelt – op den duur of heel plotseling – mogen er dan mensen zijn die jou troosten, en jou ook blijven steunen als je ontroostbaar bent. Manu Keirse zegt over troosten onder meer het volgende:

*‘Troosten is aandachtig luisteren, zodat verdriet in woorden en in tranen naar buiten kan stromen. Troosten is ook zwijgen en met een blik of een gebaar laten voelen dat er hoop is, dat de ander zich veilig kan voelen. Troosten is meeleven in het verdriet, meer nog dan het verdriet wegnemen. Troosten is helpen te leven met vragen waar geen antwoorden op zijn. Troost is geen dam opwerpen, maar een bedding scheppen waarin het verdriet mag stromen.’*

Door te lijden kunnen we de weg kwijtraken, maar ook dichterbij ons diepste zelf komen. Door te lijden kunnen we anders worden en misschien wel beter. Misschien is dit het wel wat Paulus bedoelt als hij zegt dat de nieuwe mens geboren kan worden als de oude mens wegwijnt en afsterft. Zelf heb ik dat zien gebeuren bij lieve mensen uit mijn eigen omgeving. Terwijl ze steeds verder aftakelden, was het net alsof je hun ware aard scherper zag oplichten. Wat we ten diepste zijn of door de jaren heen zijn geworden, kan komen bovendrijven als we alle jasjes hebben uitgedaan die we tijdens ons leven hebben aangetrokken, als alle rollen die we in ons leven gespeeld hebben, niet langer van kracht zijn.

Nog zo'n doordenkertje. Onlangs zei iemand, een volslagen vreemde, tegen mij: ‘Dood is de achterkant van de liefde.’ Dat is een waar woord en daarom is de dood van een geliefde ook zo pijnlijk en daarom is het dal van de rouw zo diep. Maar ik voeg er nog iets aan toe: Liefde blijft, waar wij ook blijven.

### ORGELSPEL

Collecte  
Brood en beker

### LIED

*Zoek God niet hier of daar.  
Zoek midden onder u:  
in die ziek zijn en die waken,  
in die treuren en die troosten,  
die komen en die heengaan.*

G. *Bid en zie:  
God is midden onder u.*

### BELIJDENIS

Uitnodiging om te gaan staan

- V. Geloven in een allesomvattend Mysterie, een bron van leven die onuitputtelijk is en voor ons ook een bron is van troost en licht. Geloven in het bijzondere kind dat steeds opnieuw in ons geboren wordt.
- A. Geloven in een wereld waarin mensen elkaar het licht in de ogen gunnen, wie zij ook zijn en waar zij ook wonen. In het besef dat de aarde een broos geschenk is dat wij moeten koesteren en beschermen.
- V. Geloven in de goede Geest, die altijd bij ons is, in goede dagen en in tijden van rampspoed, die ons aanvuurt als wij op weg gaan naar een betere wereld voor iedereen, vol van vrede en gerechtigheid.
- A. Geloven dat er een nieuwe wereld opengaat, voorbij de grens van de dood, en dat allen terugkeren naar de ene bron van alle leven en van alle liefde.

### LIED

*Zoek God niet hier of daar.  
Zoek midden onder U:  
in de vragen van de minsten,  
in de ogen van de kleinsten,  
de zorg gevraagd gegeven.*

G. *Bid en zie:  
God is midden onder u.*

*Zoek God niet hier of daar.  
Zoek midden onder u:*

*meer in luisteren dan beleren,  
meer in vragen dan beweren,  
meer in geven dan in nemen.*

G. *Bid en zie:  
God is midden onder u.*

## GEDACHTENIS

V. Het schijnsel van uw glans over ons bestaan  
de warmte van uw adem door ons heen  
een teken van uw genade in ons leven

het gloren van uw ochtend in onze nacht  
met elkaar het brood breken, het leven delen  
de beker zoet en zuur samen drinken  
en doorgeven tot alles zal zijn voldragen.

Denk aan die pijn hebben, tobben,  
in 't ongewisse verkeren  
en ben dankbaar om hen die  
– geen moeite te veel – hen bijstaan.

Bid voor hen die alle lief en leed  
met ons deelden en ons zijn ontvallen,  
naam voor naam, gezicht voor gezicht.  
Koester hun namen,  
schrijf ze in de palm van uw hand,  
dat zij geborgen zijn bij U,  
dat zij gekend zijn bij U en bij ons.

Voor allen die moeten leven  
met een lege plaats aan hun zijde:  
een gemis dat niet te benoemen valt.  
Wees voor hen een bron van kracht.

Bidden wij voor allen  
die de weg kwijtraken in onze wereld,  
die zo verward is en zo vol is  
van aanhoudend oorlogs- en natuurgeweld.

Wees ons nabij nu alles zo onzeker is.  
Geef ons de kracht en de moed om vol te  
houden; dat de wanhoop ons niet vermeestert.

Moge de Geest van wijsheid en verstand  
de wereldleiders eindelijk eens bezielen  
tot stappen die tot vrede leiden.

A. Er zij licht, vrede, rust.

## KLEIN DANKLIED

*Gij hebt, o God,  
dit broze bestaan gewild,  
hebt boven 't naamloze  
mij uitgetild.*

*Laat mij dan dankbaar leven  
de volle tijd,  
geborgen in  
de bevende zekerheid*

*dat ik niet  
uit dit smal en onvast bestand  
van mijn bestaan zal vallen  
dan in uw hand.*

## GEBED AAN TAFEL

De zon brengt warm de dag aan het licht,  
hult de avond in schemer;  
maan en sterren blinken in de nacht,  
verbleken bij het gloren van de ochtend.

Bergen rijzen tot boven de wolken;  
bomen wortelen diep,  
reiken wuivend hemelhoog;  
zeeën golven tot voorbij de einder.

Vogels zingen het licht tegemoet,  
groeten het donker en zwijgen;  
bloemen bloeien veelkleurig fier,  
buigen het hoofd mettertijd.

Het ontroert wie ziet en hoort  
spréékt en raakt ons -  
verwant als we zijn aan de aarde  
en verweven met U, van wie zij spreekt.

G. *Alwie eten van dit brood  
het breken en delen met de ander,  
zij houden de Heer in leven onder ons.  
Ze zijn hem trouw tot alles is volbracht.*

Mensen komen en gaan  
beleven lief en leed;  
genieten geluk en  
krijgen het zwaar te verduren.

Ze werken en doen

zolang het gaat, zo goed ze kunnen.  
Ze zoeken elkaar, willen vrede,  
sprekende stilte, rust vinden.

Van woestijn maken ze akker,  
herbouwen op ruïnes hun stad.  
En hoe ook getroffen lamgeslagen,  
ze staan weer op en vervolgen hun weg.

Mensen zichzelf een wonder:  
hoe zij zoeken en reiken naar U,  
vanwaar ze zijn, waarvoor ze doen  
en naar wie onderweg.

G. *Alwie eten van dit brood  
het breken en delen met de ander,  
zij houden de Heer in leven onder ons.  
Ze zijn hem trouw tot alles is volbracht.*

Eén kwam er in de wereld  
die de hemel op aarde zag,  
een zee van recht en gerechtigheid.

die niet deed dan goed;  
van geweld niet wilde weten,  
omzag naar zwak en gekwetst.

die door waan en waas  
een spoor van licht heeft getrokken  
de einder voorbij.

die tegen schijn en ongeloof in  
trouw en onbevangen leefde  
in het volste vertrouwen.

In hem  
herkennen wij onze ware aard;  
zien we U, de Eeuwige in de tijd.

G. *Alwie eten van dit brood  
het breken en delen met de ander,  
zij houden de Heer in leven onder ons.  
Ze zijn hem trouw tot alles is volbracht.*

Hij heeft zijn testament gemaakt,  
brood genomen en gedeeld:  
brood, het leven gegeven  
met al zijn zoet en zuur;  
brood, ons kwetsbaar broos bestaan  
dat eens zal zijn geheeld.

Hij heeft zijn visioen en leven  
aan die bleven in handen gegeven;  
de beker, tot de bodem toe gedronken,  
overgedragen aan die na hem komen;  
tot waarop wij hopen zal zijn vervuld.

Zo'n vertrouwen is  
in geen graf of dood te vangen,  
brengt alles aan het licht  
en in liefde tot voltooiing.  
Laat de aarde glanzen van U  
de Eeuwige, God en Goed.  
Bid dan zingend,  
zoals hij gebeden heeft.

ONZE VADER

Gezongen

*Onze Vader verborgen  
uw naam worde zichtbaar in ons  
uw koninkrijk kome op aarde  
uw wil geschiede, een wereld  
met bomen tot in de hemel,  
waar water schoonheid, en brood  
gerechtigheid is, en genade –*

*waar vrede niet hoeft bevochten  
waar troost en vergeving is  
en mensen spreken als mensen  
waar kinderen helder en jong zijn,  
dieren niet worden gepijnigd  
nooit één mens meer gemarteld,  
niet één mens meer geknecht.*

*Doof de hel in ons hoofd  
leg uw woord op ons hart  
breek het ijzer met handen  
breek de macht van het kwaad.*

*Van U is de toekomst  
kome wat komt.*

V. Door brood en beker te delen  
gaan we een relatie aan met elkaar  
en met een Mysterie dat ons allen omvat.

COMMUNIE

## LIED

### G. *Gij, Gij peilt mijn hart*

*Gij doorgrondt mij,  
Gij weet mijn gaan en mijn staan.  
Gij kent mijn gedachten van verre  
mijn reizen en trekken, mijn rusten.*

*Mijn wegen, alle, zijn U bekend -  
ieder woord dat komt op mijn lippen,  
onuitgesproken nog, Gij hoort het al.  
Beklim ik de hemel, daar zijt Gij,  
daal ik af in de aarde, daar vind ik U ook.*

*Had ik vleugels van morgenrood,  
vloog ik over de verste zeeën,  
ook daar Gij, uw hand  
uw rechterhand die mij vasthoudt.*

*Uw schepping ben ik in hart en nieren,  
Gij hebt mij geweven  
in de schoot van mijn moeder.*

*Gij Eeuwige, peil nu mijn hart  
doorgrond mij,  
toets mijn verborgen gedachten.  
Ik ben toch niet op een doodlopende weg.  
Leid mij voort op de weg van uw dagen.*

## GEBEDEN

Gezegd en gezongen

V. *Bidden wij voor zieken uit ons midden,  
om bijstand en troost,  
om genezing als dat mogelijk is,  
of verzachting van pijn en leed.*

G. *Laat onze woorden stijgen  
voor uw gezicht als wierook.  
Zie in ons het verlangen  
een mens te zijn van U.  
Kom, adem ons open,  
kom, adem ons open,  
adem ons open.*

V. *Dankbaar zijn we voor zorgverleners  
die menslievend zijn, vol mededogen,  
en dat paren aan hun vakkundige zorg  
voor wie kwetsbaar zijn en broos.*

G. *Laat onze woorden stijgen  
voor uw gezicht als wierook.  
Zie in ons het verlangen  
een mens te zijn van U.  
Kom, adem ons open,  
kom, adem ons open,  
adem ons open.*

V. *Ontferm U over onze wereld,  
waarin menslievend en barmhartig zijn  
vaak door regeltjes verstikt worden;  
dat wij samen wegen ontsluiten  
naar een hoopvolle toekomst.*

G. *Laat onze woorden stijgen  
voor uw gezicht als wierook.  
Zie in ons het verlangen  
een mens te zijn van U.  
Kom, adem ons open,  
kom, adem ons open,  
adem ons open.*

## AFSLUITING

*Zo dadelijk is er weer koffie en thee en volop  
gelegenheid om elkaar te ontmoeten.  
Mag ik u nu uitnodigen te gaan staan voor de  
Zegenwens.*

## ZEGENWENS

V. *De Levende zegene en behoede u.  
De Levende doe zijn aangezicht  
over u lichten, en zij u genadig.  
De Levende verheffe  
zijn aangezicht over u,  
en geve u vrede.*

*Zegen ons en behoed ons,  
doe lichten over ons uw aangezicht  
en wees ons genadig.  
Zegen ons en behoed ons,  
doe lichten over ons uw aangezicht  
en geef ons vrede.*

V. *Wees gezegend en wees tot zegen,  
in de naam van de Vader, de Zoon en de  
heilige Geest.*

A. *Amen.*

## ORGELSPEL

\*\*\*

## VERANTWOORDING

Deze viering is samengesteld door de Liturgische Werkgroep van Open Kerk Helvoirt.  
Lectoren: Inge Goossens en Wim Weren.  
Overweging: Wim Weren.  
Koor onder leiding van Marcel Zagers.  
Organist: Jac Peeters.

## LIEDKEUZE

- P 40 Waar woorden om stilte vragen,  
Marcel Zagers / Willem Vogel.
- A 161 Dat het mij is gegeven,  
Marcel Zagers / Willem Vogel.
- A 204 Als Gij niet zijt,  
Peer Verhoeven / Willem Vogel.
- A 278 Lied van barmhartigheid,  
Cees Remmers / English hymn.
- A 72a Zoek God niet hier of daar,  
Peer Verhoeven / Willem Vogel.
- A 261 Klein Danklied,  
Ad den Besten / Michael Stumpel.
- A 6 Alwie eten van dit brood,  
Peer Verhoeven / Perry.
- A 273 Onze Vader verborgen,  
Huub Oosterhuis / Tom Löwenthal.
- A 51 Gij, Gij peilt mijn hart,  
Huub Oosterhuis / Antoine Oomen.
- A 277 Kom, adem ons open,  
Sieds Prins / Tom Löwenthal.
- A 280 Zegenbede,  
Numeri 6:24-27 / Gert Bremer.

## ILLUSTRATIE

Roel Ottow, Jezus reinigt iemand van zijn huidziekte, in: *Hosanna*, Educatieve uitgeverij Van In, 2013, blz. 157.

## VAN ASWOENSDAG NAAR PASEN

Enkele gedachten van Janneke Stegeman, in haar boek: *Daar heb je hem weer, 24 preken voor sceptici en andere gelovigen*, Amsterdam: Van Genneep, 2017, tweede druk, blz. 120-121.

De paradox van Pasen is misschien dat het leven tegelijk nietig en groots is.

Het begint met ‘stof ben je en tot stof zul je wederkeren’, op Aswoensdag. Niet om ons te kleineren, maar om te relativieren en ons te bevrijden van een al te groot ik. Het hangt allemaal niet zo ontzettend van ons af, en we hoeven geen overspannen verwachtingen te hebben van onszelf.

Dan is er het beeld van de opstanding, dat daar dwars doorheen gaat – er kan veel meer dan je denkt, zelfs door de dood heen. Niet via het opgeblazen ik, maar via het afgelegde ik.

## INTENTIES

Wij spreken in elke viering intenties uit voor overledenen. Namen hiervoor kunt u doorgeven aan Wim Weren, telefonisch (013 52 19 343) of via e-mail (w.j.c.weren@gmail.com). Uiteraard kunt u ook andere intenties doorgeven.